Τύχη και ατυχία (μοναχός Μωυσής, Αγιορείτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 14 Μαΐου, 2012

Υπάρχουν τυχεροί και άτυχοι άνθρωποι; Κάτι τέτοιο δεν θα ήταν άδικο; Τι είναι η τύχη; Για την ορθόδοξη εκκλησία δεν υπάρχει τύχη.

Δεν υπάρχει μοίρα, ειμαρμένη, κισμέτ, απόλυτος προορισμός του ανθρώπου. Σε όλη την αγιογραφική και αγιοπατερική διδασκαλία πουθενά δεν αναφέρεται η πίστη στην τύχη. Οι άνθρωποι τύχη θεωρούν και εκφράζουν ό,τι τους χαρίζει τον έκτακτο πλούτο, τη σωτηρία τους από διάφορους κινδύνους, το κέρδος της ανυψώσεώς τους σε υψηλή θέση. Είναι γεγονός πως δεν υπάρχει πουθενά και ποτέ κάποια δύναμη ανώτερη που να ονομάζεται τύχη. Ούτε μας βοηθά ποτέ το οποιοδήποτε γούρι, χαϊμαλί και μπλε χάντρα. Νομίζουμε πως οι άνθρωποι έχουν επιπόλαια παρασυρθεί από ερασιτέχνες θαυματοποιούς. Ό,τι φαίνεται στους ανθρώπους τυχαίο έχει σίγουρα κάποια βαθύτερη προέλευση. Δεν υπάρχει κανένα πεπρωμένο.

Ο Δημόκριτος λέει πως οι άνθρωποι έφτιαξαν το είδωλο της τύχης ως δικαιολογία για τη δική τους αβουλία. Ο σοφός Σόλων νωρίς είπε, μην εμπιστεύεσαι στην τύχη. Η τύχη δεν είναι να την εμπιστεύεσαι, λέει και ο Χίλων. Υπάρχουν βέβαια και αρχαίοι και νέοι συγγραφείς που πιστεύουν στην τύχη. Ο Αριστοτέλης την τύχη θεωρεί κυρία των περιστάσεων. Ο Σενέκας λέει πως η τύχη τρέμει τον γενναίο, αλλά τρομοκρατεί τον δειλό. Κατά τον Ουγκό η τύχη είναι το υποκοριστικό της προνοίας. Ο Αϊνστάιν έλεγε πως η τύχη είναι το άθροισμα πολλών και διαφόρων συμπτώσεων.

Εμείς πιστεύουμε πως για όλα τα σκαμπανεβάσματα της ζωής υπάρχει η διακριτική, ευγενής και φιλελεύθερη πρόνοια του Πανάγαθου Θεού. Κατά έναν ανθρωπομορφικό τρόπο θα μπορούσαμε να πούμε άνετα πως ο Θεός αγωνιά για τη σωτηρία μας. Έτσι δίνει τα καλά για να τον ευχαριστούμε και να τον δοξάζουμε. Ο ίδιος προσφέρει κάποτε και τα πικρά, όχι ως σκληρός και θιγμένος, ως εκδικητικός και τιμωρός, αλλά ως άριστος παιδαγωγός, προς διόρθωση και μετάνοια. Ο Θεός προνοεί, προφυλάγει και προστατεύει τον κάθε άνθρωπο, γιατί είναι πλάσμα του και το ενδιαφέρον του δεν παύει να υπάρχει ποτέ. Δεν αφήνει τα παιδιά του δίχως τροφή και φροντίδα. Δεν τα αφήνει στην «τύχη» τους. Αυτός που δίνει τροφή στα στρουθία τ’ ουρανού και υπέροχα χρώματα στ’ άνθη του αγρού θα εγκαταλείψει στην «τύχη» του τον άνθρωπο; Δεν υπάρχει στη ζωή των ανθρώπων κάτι το τυχαίο, το μοιραίο, το προγραμμένο. Υπάρχει βαθύς και ουσιαστικός λόγος για τα γενόμενα καλά και άσχημα στη ζωή των ανθρώπων. Κάποιος λόγος υπάρχει στα διάφορα συμβαίνοντα

και κάποιος απώτερος και αγαθός σκοπός.

Υπάρχει, αγαπητοί μου, ένα θεϊκό σχεδίασμα για τον κόσμο και για τον κάθε άνθρωπο ειδικά. Βέβαια είναι απαραίτητη η ελεύθερη βούληση του ανθρώπου, που όταν δεν υπάρχει δεν επεμβαίνει η χάρη του Θεού, η διαφορότροπα ενεργούσα στον καθένα. Ο ίδιος ο Θεός έδωσε την ελευθερία της βουλήσεως. Ο Θεός δεν θέλει να έχει δούλους άφωνους ή οπαδούς ισχυρούς, επευφημούντες και ζητωκραυγάζοντες. Είναι ένα καταπληκτικό μυστήριο η μυστική και προσωπική σχέση του Θεού και του ανθρώπου. Όποιος κάνει χρήση της θεόδοτης ελευθερίας του είναι υπεύθυνος και υπόλογος. Δεν υπάρχει λοιπόν τύχη. Έτσι μπορούμε να πούμε πως δεν υπάρχουν τυχεροί και άτυχοι άνθρωποι.

Εντούτοις και σήμερα, ακόμη και μορφωμένοι άνθρωποι πιστεύουν στην τύχη και τρέχουν με το αζημίωτο σε διάφορους να τους πουν τη μοίρα και το ριζικό τους, την τύχη και το μέλλον τους. Πρόκειται για διπλωματούχους μάντεις, για πονηρούς αστρολόγους, για καφεμάντεις, χαρτορίχτρες, γύφτισσες και παραψυχολόγους. Πλανούν οι πλανεμένοι, πλουτίζοντας από την αφέλεια κάποιων άτυχων. Οι ευχές πολλών είναι «καλή τύχη». Είναι τυχερός ένας πονηρός, ένας κακός, ένας καπάτσος, ένας ψεύτης, ένας απατεώνας, ένας αδιαφανής. Είναι άτυχος ο τίμιος, ο φτωχός, ο ειλικρινής, ο πιστός, ο καλοκάγαθος. Τελικά και πραγματικά τυχερός είναι αυτός που δεν τον ελέγχει η καθαρή του συνείδηση, που έχει γλυκό ύπνο, που κέρδισε την ψυχή του.

Τελειώνοντας ταπεινά και εγκάρδια λέω πως είμεθα αρκετά τυχεροί που έχουμε έναν τόσο καλό Θεό.

(Πηγή: "Μακεδονία" 13/5/2012)

ΣΧΕΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ:

Πρέπει να πιστεύουμε στην τύχη; Υπάρχουν άτυχοι και τυχεροί; (Αρχιμ. Αθηναγόρα Καραμαντζάνη)